

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0522U100119

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 29-11-2022

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Залеток Наталія Валеріївна

2. Zalietok Nataliia V.

Кваліфікація: к. і. н., 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 07.00.02

Назва наукової спеціальності: Всесвітня історія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 25-11-2022

Спеціальність за освітою: Історія

Місце роботи здобувача: Український науково-дослідний інститут архівної справи і документознавства

Код за ЄДРПОУ: 22892594

Місцезнаходження: вул. Солом'янська, буд. 24, м. Київ, 02000, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Державна архівна служба України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.235.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут історії України Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05416981

Місцезнаходження: вул. М. Грушевського, буд. 4, м. Київ, 01001, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут історії України Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05416981

Місцезнаходження: вул. М. Грушевського, буд. 4, м. Київ, 01001, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 03.09.55

Тема дисертації:

1. Жінки на військовій службі у Великій Британії та СРСР у роки Другої світової війни
2. Women in military service in Great Britain and the USSR during the Second World War

Реферат:

1. Дисертація присвячена комплексному порівняльному дослідженню політики Великої Британії та СРСР у сфері залучення жінок до служби в збройних силах у роки Другої світової війни. На основі широкого кола першоджерел та історіографічних напрацювань попередніх років окреслено соціальне становище жінок у Великій Британії та СРСР напередодні війни. Визначено особливості залучення жінок до служби в армії та парамілітарних формуваннях у міжвоєнний період. У праці характеризується нормативно-правове регулювання служби жінок у військових формуваннях упродовж Другої світової війни. З'ясовується специфіка та умови служби жінок у збройних силах Великої Британії та СРСР у 1939–1945 рр. Простежуються особливості висвітлення проблеми жіночої служби в роки Другої світової війни в публічних виступах політиків. Співставлено підходи до організації британської та радянської пропаганди у сфері залучення жінок до лав військових підрозділів. Окреслено особливості демобілізації та вшанування пам'яті ветеранок Другої світової війни у Великій Британії та СРСР. Проаналізовано соціокультурну інтерпретацію досвіду жінок, які служили у війську, ними самими та іншими членами британського і радянського суспільств.

2. The twentieth century witnessed not only two world wars but also the confrontation between democratic and totalitarian regimes. The pernicious ideology and repression of dissidents led to the collapse of most totalitarian systems in Europe, while democracy proved to be a progressive path of development. At the same time, the differences and common features of totalitarianism and democracy remain a promising area for research. Scholars usually focus on the many differences between these regimes in the political, economic, social, and cultural spheres, trying to emphasize the parallelism of their development. However, were the differences in the gender policies of totalitarian and democratic systems in the twentieth century so striking? We did not find a thorough answer to this question in the academic literature. At the same time, whatever it may be, this answer will significantly deepen the understanding of the essence of the two political regimes from a historical perspective. The methodological basis of this study includes the gender approach, the concept of “double helix” by M. R. Higonnet and P. L. R. Higonnet, and the methodology of analysis of propaganda works by G. Jowett and V. O'Donnell. A set of general scientific, historical and interdisciplinary methods was also used to solve specific problems: a critical analysis of sources, typological, critical discourse analysis, retrospective, historical-comparative, analytical-psychological, statistical, analysis, synthesis, induction, deduction, analogy, comparison and generalization. Based on a wide range of primary sources and historiographical studies of previous years, the social position of women in Great Britain and the USSR on the eve of the war was outlined. The peculiarities of the involvement of women in the army and paramilitary organizations in the interwar period are determined. The study characterizes the normative and legal regulation of women's service in military units during the Second World War. The specifics and conditions of women's service in the armed forces of Great Britain and the USSR from 1939 to 1945 were clarified. The peculiarities of the coverage of the issue of women's service during the Second World War in the public speeches of politicians were traced. Approaches to the organization of British and Soviet propaganda aimed at recruitment of women to the military units are compared. The features of demobilization and commemoration of female veterans of the Second World War in Great Britain and the USSR were outlined. The sociocultural interpretation of women's military service by servicewomen and other members of the British and Soviet societies was analysed. The author concludes that despite the significant differences between the totalitarian and democratic regimes in their approaches to state-building, propaganda, economics, and social and cultural affairs in the interwar period, during the war, there was a convergence between them, in particular in organizing women's military service. Both states used a utilitarian approach to women to recruit large numbers of them to the military because there was a lack of human resources. At the same time, both governments tried to keep the status quo in gender relations, where women are a subordinate group to men. Of course, during the Second World War, it was almost impossible not to change what would be considered “suitable” roles for women, but in general, gender relations were kept unchanged. For example, one can see it in the peculiarities of the public discourse that was rather different for both countries, but the common feature was the representation of women as an auxiliary force in the military even in those cases where they performed operative and combat tasks. For example, when many Soviet women held combat positions, the public discourse mentioned only a few cases of heroines, and there were no mentions of the large scale of this phenomenon. General materials in the media about the Red Army usually addressed the soldiers exclusively in the male gender. Also, we can see it in the example of the British women who performed operative tasks in the anti-aircraft defence and held positions that before the war were combat ones and then were reclassified by authorities during the war into non-combat positions to keep the women's status in society as non-combatants. Thus, given the wide range of similarities between the totalitarian and democratic countries toward women in the military, it can be concluded that in this case the differences between their political regimes were placed in the background, giving way to their patriarchal essence.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Залеток Наталія Валеріївна

2. Zalietok Nataliia V.

Кваліфікація: к. і. н., 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Залеток Наталія Валеріївна

2. Zalietok Nataliia V.

Кваліфікація: к. і. н., 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Петренко Ірина Миколаївна
2. Petrenko Iryna Mykolaivna

Кваліфікація: д. і. н., 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фурман Ігор Іванович
2. Furman Ihor Ivanovych

Кваліфікація: д. і. н., 20.02.22

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кудряченко Андрій Іванович
2. Kudryachenko Andriy Ivanovich

Кваліфікація: д.і.н., 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Смолій Валерій Андрійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Смолій Валерій Андрійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.